

Diana Lucaciu

Exploatarea persoanelor vulnerabile

Cuprins

Prefață	XI
Abrevieri	XV
Introducere	XVII
Partea I. Semnificația noțiunii de „persoană vulnerabilă”	1
A. Situații în care vulnerabilitatea persoanei vătămate este implicită	19
1. Minoritatea	20
a) Poziția minorului în dreptul penal	20
b) Explicații criminologice referitoare la sursa comportamentului infracțional al minorilor.....	27
i. Transmiterea conduitei infracționale în familie	27
ii. Preluarea conduitei infracționale din anturajul minorului.....	36
iii. Fenomenul bullyingului în școli	39
iv. Influența rețelelor de socializare asupra conduitei infracționale a minorilor	46
c) Poziția minorului în dreptul procesual penal.....	47
d) Infracțiunea de rele tratamente aplicate minorului	57
i. Considerente cu privire la conținutul constitutiv al infracțiunii	57
ii. Considerente cu privire la regimul sancționator al infracțiunii	70
iii. Alienarea parentală – latura obiectivă a infracțiunii de rele tratamente aplicate minorului.....	76
2. Uciderea la cererea victimei	84
3. Infracțiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie.....	88
4. Traficul de migranți și facilitarea șederii ilegale în România	92
a) Traficul de migranți	95
b) Facilitarea șederii ilegale în România.....	106
5. Abandonul de familie	107
B. Situații în care autorul plasează victima într-o poziție vulnerabilă	112
1. Determinarea sau înlesnirea sinuciderii.....	112
2. Violența în familie.....	115
3. Infracțiunile contra libertății și integrității sexuale, precum și infracțiunea de folosire abuzivă a funcției în scop sexual.....	120
4. Transmiterea sindromului imunodeficientar dobândit	126

C. Alte surse de vulnerabilitate – victima vulnerabilă în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.....	129
1. Orientarea sexuală a victimei și apartenența acesteia la comunitatea LGBT	131
2. Afecțiunile medicale.....	138
3. Alte motive relevante de vulnerabilitate – caracterul relativ al noțiunii	143
Partea a II-a. Forme de exploatare a unei persoane vulnerabile.....	149
A. Supunerea la executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii, în mod forțat	159
1. Art. 182 lit. a) C.pen.....	162
2. Incriminarea faptei de supunere la muncă forțată sau obligatorie.....	168
B. Ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire	170
C. Obligarea la practicarea prostituției, la manifestări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau la alte forme de exploatare sexuală.....	178
1. Prostituția. Poziția vulnerabilă a persoanelor care practică prostituția	179
2. Art. 182 lit. c) C.pen.....	193
3. Incriminarea faptei de proxenetism.....	196
D. Obligarea la practicarea cerșetoriei	207
1. Cerșetoria. Poziția vulnerabilă a cerșetorilor.....	210
2. Exploatarea cerșetoriei.....	218
a) Scurte precizări cu privire la structura normei de incriminare	218
b) Raportul cu alte infracțiuni.....	225
i. Raportul dintre infracțiunile de exploatare a cerșetoriei, rele tratamente aplicate minorului și împiedicarea accesului la învățământul general obligatoriu.....	225
ii. Raportul dintre infracțiunile de exploatare a cerșetoriei și tâlhărie.....	226
iii. Raportul dintre infracțiunile de exploatare a cerșetoriei și înșelăciune.....	228
3. Incriminarea faptei de folosire a unui minor în scop de cerșetorie	229
4. Raportul dintre infracțiunea de exploatare a cerșetoriei și cea de folosire a unui minor în scop de cerșetorie	233
E. Prelevarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană, în mod ilegal.....	233
1. Introducere.....	233
2. Sfera de aplicare a art. 182 lit. e) C.pen.	238
3. Înțelesul unor termeni	249

Cuprins

4. Prelevarea de celule, țesuturi sau organe de origine umană de la persoane în viață, în mod ilegal.....	251
a) Cadrul de incriminare – considerații generale cu privire la textele legale	251
b) Incriminarea faptei de prelevare sau transplant de organe, țesuturi ori celule de origine umană de la donatori în viață fără consimțământul dat în condițiile legii	255
i. Consimțământul la prelevare trebuie să aparțină unei persoane majore, cu capacitate de exercițiu deplină.....	257
ii. Consimțământul la prelevare trebuie să fie unul informat	268
iii. Consimțământul la prelevare trebuie să fie unul liber – infracțiunea de constrângere a unei persoane să doneze organe, țesuturi sau celule de origine umană	280
iv. Consimțământul la prelevare trebuie să fie prealabil recoltării, expres și exprimat în scris	284
c) Incriminarea faptei de donare de organe, țesuturi sau celule de origine umană, în scopul obținerii de foloase materiale, pentru sine ori pentru altul.....	287
i. Discuții referitoare la legalizarea vânzării de organe, țesuturi sau celule	287
ii. Precizări cu privire la incriminarea din art. 156 alin. (1) din Legea nr. 95/2006	292
d) Incriminarea faptei de publicare sau mediatizare a unor anunțuri privind donarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană, donare ce ar fi efectuată în scopul obținerii unor foloase materiale pentru sine ori pentru altul.....	298
e) Incriminarea faptei de organizare sau efectuare a prelevării de organe, țesuturi ori celule de origine umană pentru transplant, în scopul obținerii unui folos material pentru donator sau organizator.....	302
f) Incriminarea faptei de cumpărare de organe, țesuturi sau celule de origine umană, în scopul revânzării.....	306
g) Incriminarea faptei de prelevare de organe sau țesuturi de origine umană de la donatori decedați, fără drept.....	309
i. Incriminarea faptei de prelevare ilegală de țesuturi sau organe de la donatori decedați	310
i.1. Considerații generale.....	310
i.2. Condiții de legalitate anterioare activității de prelevare de organe și țesuturi de la donatorul decedat.....	313
i.3. Condiții de legalitate referitoare la consimțământul la prelevarea de organe și țesuturi de la donatorul decedat.....	319
i.4. Caracterul gratuit al donării de organe sau țesuturi de la donatorul decedat	322

Exploatarea persoanelor vulnerabile

ii. Incriminarea faptei de efectuare a unei prelevări atunci când prin aceasta se compromite o autopsie medico-legală, solicitată în condițiile legii	323
h) Incriminarea faptei de introducere sau scoatere din țară a organelor, țesuturilor ori celulelor de origine umană în afara cadrului legal.....	328
F. Obligarea la săvârșirea de fapte prevăzute de legea penală.....	330
G. Incriminarea faptei de folosire a serviciilor unei persoane exploatare și folosirea prostituției infantile	344
1. Folosirea sau acceptarea serviciilor unei persoane exploatare	344
2. Folosirea prostituției infantile	350
H. Raportul cu infracțiunile de trafic de persoane, trafic de minori și trafic de migrați	356
1. Ipoteza concursului de infracțiuni între faptele de traficare și cele de exploatare	361
Partea a III-a. Analiza unor fenomene particulare	369
A. Recrutarea și exploatarea victimelor prin metoda Loverboy	369
B. Pornografia infantilă – formă de exploatare a persoanei vulnerabile.....	379
1. Istoricul incriminării și valoarea socială ocrotită.....	379
a) Reglementările naționale.....	379
b) Cadrul internațional	388
2. Drept comparat.....	392
a) Incriminarea din dreptul spaniol.....	392
b) Incriminarea în Statele Unite ale Americii.....	393
c) Incriminarea în dreptul francez	395
d) Incriminarea în dreptul german	396
3. Valoarea socială ocrotită	397
4. Pornografia infantilă – formă de exploatare sexuală a minorilor.....	410
Concluzii.....	415
Bibliografie	419